

संस्कृत वार्ता:

13/11/2024

सायम् - 06:20

मुख्यवार्ता:

- झारखण्ड राज्यस्य विभिन्नेषु भागेषु मतदानं शान्तिपूर्वकं सञ्जातम्; दश राज्याणां वायनाडस्य च आहत्य एकत्रिंशत् विधानसभा-आसनेषु उपनिर्वाचनार्थं मतदानं अभवत्।
- प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्र मोदी अद्य बिहारस्य दरभंगातः विविध-विकासात्मक-परियोजनाभिः सह देशस्य विभिन्न-रेलवे-स्थानकेषु अष्टादश प्रधानमंत्री-भारतीय-जन-औषधि केन्द्राणां समर्पणं कृतवान् ।
- महाराष्ट्रे मतदातानां समर्थनं प्राप्तुं विभिन्नाः राजनैतिकदलाः तीव्र-प्रयत्नशीलाः सन्ति ।
- राष्ट्रपतिः विकसितभारतस्य लक्ष्यम् प्राप्तुं ग्रामविकासे बलं दत्तवती।
- भारतस्य सर्वोच्चन्यायालयेन निर्णयः कृतः यत्, कार्यपालिका व्यक्तीनां सम्पत्तिं ध्वस्तं कृत्वा अपराधनिर्धारणे न्यायपालिकारूपेण कार्यं कर्तुं न शक्नोति।
- बैडमिण्टन-क्रीडायां पी.वी. सिन्धुः जापानदेशे कुमामोटो-मास्टर्स् इति प्रतियोगितायां महिलानां एकलपक्षस्य षोडश तमे चक्रे प्रविष्टवती।

झारखण्ड

झारखण्ड राज्यस्य विभिन्नेषु भागेषु मतदानं शान्तिपूर्वकं सञ्जातम्। प्रथमचरणस्य विधानसभानिर्वाचनस्य कठिनसुरक्षाव्यवस्थायाः मध्यं अद्य मतदानं पूर्णमभवत्। अस्मिन् चरणे पञ्चदश जनपदेषु त्रिचत्वारिंशत् आसनेभ्यः मतदानं जातम् । मतदानं प्रातः सप्त वादने आरब्धम् यत्र एकत्रिंशत् आसनानां पञ्चाशदधिकनवशतं संवेदनशीलमतदानकेद्राणि विहाय अन्येषु सर्वेषु भागेषु सायं चतुर्वादिनपर्यन्तं मतदानं सम्पन्नम् जातम्। दश राज्याणां वायनाडस्य च आहत्य एकत्रिंशत् विधानसभा-आसनेषु उपनिर्वाचनार्थं मतदानं अभवत् । एतेषु राजस्थानस्य सप्त, पश्चिमबङ्गस्य षट्, असमस्य पञ्च, बिहारस्य चत्वारि, कर्नाटकस्य त्रीणि, मध्यप्रदेशस्य द्वौ आसनानि सन्ति । एतदतिरिक्तं केरल-छत्तीसगढ-गुजरात-मेघालय-नगरेषु एकैकं विधानसभा-आसने उपनिर्वाचनानि अपि अभवन्।

प्रधानमन्त्री

प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्र मोदी अद्य देशस्य विभिन्न-रेलवे-स्थानकेषु अष्टादश प्रधानमंत्री-भारतीय-जन-औषधि केन्द्राणां समर्पणं कृतवान् । मोदीमहोदयेन एतेषां केन्द्राणां उद्घाटनम्, बिहारस्य दरभंगातः द्वादश-सहस्रकोटिरूप्यकेभ्योऽपि अधिकमूल्यानां अन्यविकासात्मकपरियोजनाभिः सह द्रश्यसम्मेलनद्वारा कृतम्। एतेषु केन्द्रेषु यात्रिकाणां कृते रेलस्थानकेषु प्रमूल्य-औषधानां उपलब्धता सुनिश्चिता भविष्यति। अस्मिन् अवसरे प्रधानमन्त्री अवदत् यत्, तस्य सर्वकारस्य मुख्यं ध्यानं देशे समग्रस्वास्थ्यसेवासु वर्तते। मोदीमहोदयः अवदत् यत् अस्माकं पञ्च केन्द्रबिन्दुः सन्ति यत्र रोगनिवारणं, रोगानाम् मितेन मूल्यानं परीक्षणं, चिकित्सायां प्रौद्योगिक्याः उपयोगः, सामान्यजनानाम् कल्याणाय उत्तम-स्वास्थ्यसेवासेवाप्रदानं च सन्ति।

प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत्, आगामिषु पञ्चवर्षेषु पञ्चसप्तति-सहस्राणि वैद्यकीय-महा-विद्यालयेषु नवीनचिकित्सासनानि योजितानि भविष्यन्ति । सः अवदत् यत् हिन्दीभाषायां, अन्यासु च भारतीयभाषासु चिकित्साशिक्षां प्रदातुं सर्वकारेण निर्णयः कृतः।

श्रीमोदी अवदत् यत्, आर्थिकदृष्ट्या दुर्बलवर्गाणां कृते देशे पञ्चाशत्-सहस्राधिक-एकलक्षं आयुष्मान-आरोग्यमन्दिराणि उद्घाटितानि सन्ति । प्रधानमन्त्रिणा उक्तं यत् उत्तमजीवनशैल्याः प्रवर्धनेन सह स्वास्थ्यसेवासुदृढीकरणाय योगं, आयुषं, पोषणं च एकीकृतम् अस्ति। सः अवदत् यत् आयुष्मानभारतस्य प्रधानमन्त्री-जनौषधि-योजनया पूर्व-रूढिवादीव्यवस्थायाः सम्यक् परिवर्तनं जातम् । प्रधानमन्त्री प्रसिद्ध-लोकगायिकायै शारदा सिन्हायै श्रद्धांजलिं च अर्पितवान् ।

महा- प्रचारः

महाराष्ट्रे मतदातानां समर्थनं प्राप्तुं विभिन्नाः राजनैतिकदलाः तीव्र-प्रयत्नशीलाः सन्ति, राजनैतिकप्रचाराः च चरमसीमायां वर्तते । भाजपावरिष्ठनेता तथा केन्द्रीयमन्त्री अमितशाहः धूलमण्डलस्य सिन्धुखेडायां सभां सम्बोधयन् महाराष्ट्रे सत्ताधारी महायुतिगठबन्धनं पुनः सत्तां प्राप्स्यति इति पुनः पुष्टिं कृतवान्।

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू वर्यया प्रोक्तं यत् पर्यटनस्य विकासेन न केवलं अस्माकं ऐतिहासिक-स्मारकस्य प्रचारः भवति अपि तु युवानां कृते विशालोद्योगानां अवसराः अपि सृज्यन्ते इति। दादरा-नगर-हवेली, दमन-दीवकेन्द्रशासितप्रदेशयोः त्रिदिवसीय-भ्रमणं कुर्वती राष्ट्रपतिः अद्य तत्र विविध-विकास-परियोजनानाम् उद्घाटनं कृतवती। सभां सम्बोधयन् राष्ट्रपतिः क्षेत्रस्य पर्यटन-शिक्षा-औद्योगिकविकासे च केन्द्रशासित-क्षेत्र-दमनदीव, दादरा-नगरहवेलीप्रशासनयोः प्रयत्नानाम् प्रशंसाम् च कृतवती। राष्ट्रपतिः विकसितभारतस्य लक्ष्यम् प्राप्तुं ग्रामविकासे अपि बलं दत्तवती। राष्ट्रपतिः आदिवासीसमुदायस्य कल्याणाय केन्द्रसर्वकारस्य प्रतिबद्धतायाः अपि पुनः पुष्टिं कृतवती।

पूर्वं राष्ट्रपतिः सिल्वास्सानगरस्य 'नामो' इति चिकित्सा-शिक्षा-संशोधन-संस्थायाः अपि भ्रमणं कृतवती। अनन्तरं राष्ट्रपतिः 'दीयु' क्षेत्रस्य 'आई.एन.एस्.खुक्री' स्मारकस्य दर्शनमपि करिष्यति।

भारतस्य सर्वोच्चन्यायालयः

भारतस्य सर्वोच्चन्यायालयेन निर्णयः कृतः यत्, कार्यपालिका व्यक्तिनां सम्पत्तिं ध्वस्तं कृत्वा अपराधनिर्धारणे न्यायपालिकारूपेण कार्यं कर्तुं न शक्नोति। अभियुक्त-व्यक्तिविरुद्धं अधिकारिभिः "बुलडोजरकार्याणि" विरुद्ध्य विचारणावसरे एकस्मिन् महत्त्वपूर्णनिर्णये न्यायालयेन उक्तं यत्, याचनासु समुचितप्राधिकरणं विना कोऽपि विध्वंसः "स्वेच्छाचरणम्" इति गण्यते। सर्वोच्चन्यायालयेन उक्तं यत् पूर्वं कारणप्रदर्शनसूचनां विना कोऽपि ध्वंसः न भवेत्।

ट्रम्प-मुख्याधिकारिणः

अमेरिकीराष्ट्रपतिनिर्वाचितः डोनाल्ड ट्रम्पः नूतनस्य "सर्वकारीय-दक्षता-विभागस्य (DOGE) स्थापनायाः घोषणां कृतवान्, यस्य नेतृत्वं टेस्ला-संस्थायाः मुख्य-कार्यकारी-अधिकारी एलोन् मस्कः, उद्यमी विवेक-रामास्वामी च करिष्यतः। ध्येयमस्ति यत् सर्वकारस्य आधिकारिक-भारस्य न्यूनीकरणम्, अतिरिक्तविनियमानां मितिकरणम् तथा अपव्यय-व्ययस्य उन्मूलनं च विभागस्य कार्योद्देश्यं वर्तते। श्रीट्रम्पः कथयति यत्, एषः विभागः संघीय संस्थासु दक्षतां आनेतुम्, सर्वकारात् बहिः स्थित्वा मार्गदर्शनं करिष्यति। श्रीट्रम्पः अन्येषु प्रमुखनियुक्तिषु, पूर्व-आप्रवासन-सीमाशुल्क-प्रवर्तननिदेशकं टॉम-होमन् इत्यमुं नामाङ्कितवान्, यः आप्रवासन-प्रवर्तनस्य निरीक्षणस्य

उत्तरदायी अस्ति । रक्षासचिवस्य पदाय यद्भानुभवी पीट-हेगसेथः ट्रम्पेन नियुक्तः वर्तते, यः इतः पूर्वं क्यूबा, अफघनिस्थान, इराकदेशेषु सेवां कृतवान् ।

ऋतु-विज्ञान-विभागः

अद्य दिल्ली-एनसीआर इति राष्ट्रिय-राजधानी-प्रदेशः हिम-धूमस्य घनस्तरेण व्याप्तः आसीत् । भारतीयऋतुविज्ञानविभागानुसारं अद्य प्रातः दिल्ली-प्रदेशस्य अनेकेषु भागेषु अतीव सघनधूमिकायाः स्थितिः दृष्टा येन कारणेन नवदिल्लीनगरस्य इन्दिरा-गान्धी-अन्ताराष्ट्रिय-विमानस्थानके नैकेषां विमानयानानां विलम्बस्य सूचनाः प्राप्ताः । भारतीयऋतुविज्ञानविभागेन उक्तं यत्, जम्मू-कश्मीरे हिमवृष्टेः कारणेन दिल्ली-सहित-उत्तरभारतेषु अन्येषु भागेषु वातावरणस्य स्थितिः परिवर्तिता । दिल्ली-हरियाणा-पञ्जाब-उत्तरप्रदेश चेत्यादिषु राज्येषु श्वः आरभ्य द्वि-त्रि-दिनानि यावत् हिमधूमिकायाः नारङ्गवर्णीया सञ्चेतना प्रख्यापिता।

जम्मू-कश्मीर

जम्मू-कश्मीरे बीएसएफ इति भारतीय-सीमा-सुरक्षा-बलस्य पश्चिम-कमाण्डस्य अपर-महानिदेशकेन सतीश-एस-खण्डारे वर्येण, अद्य जम्मू-नगरे पाकिस्तान-सहवर्ति-अन्ताराष्ट्रिय-सीमायां सुरक्षा-स्थितेः समीक्षा कृता । आकाशवाणी-जम्मू-संवाददाता अवदत् यत्, भारतीय-सीमा-सुरक्षा-बलस्य अपरमहानिदेशकः जम्मू-नगरस्य सीमान्तक्षेत्राणां भ्रमणं कृतवान्, क्षेत्रसेनापतिभ्यः परिचालनपक्षेषु अवगमनं कृतम् । जम्मू सीमान्तस्य बीएसएफ-महानिरीक्षकः डी.के.बूरा अथ अन्ये वरिष्ठाः अधिकारिणः खण्डारे वर्यस्य स्वागतं कृत्वा जम्मूक्षेत्रस्य सीमाक्षेत्रेषु भ्रमणकाले तेन सह गतवन्तः। जम्मूक्षेत्रे अन्ताराष्ट्रिय-सीमायां नियोजितं सीमा-सुरक्षा-बलम्, नियन्त्रणरेखायाः केषुचित् भागेषु अतिरिक्तं, आतङ्कवादिनः शून्यप्रवेशं सुनिश्चेतुम्, सीमापारतः शस्त्र-मादक-द्रव्याणां शून्य-तस्करिं च सुनिश्चेतुम् उच्च-स्तरीय-सचेतनत्वम् आवहति । भारतीय-सीमा-सुरक्षा-बलस्य पश्चिम-कमाण्डस्य अपर-महानिदेशकेन सतीश-एस-खण्डारे वर्येण बि.एस्.एफ्- मुख्यालये उच्चस्तरीयसभायाः अध्यक्षता अपि कृता ।

तदन्यत्र, मेजर जनरल कौशिक मुखर्जी अद्य राजौरी-पूंच-युग्म-सीमामण्डलेषु नियन्त्रणरेखायाः रक्षणाय न्यस्तस्य 'एस् आफ् स्पेड्स' इत्यस्य सामरिक-विभागस्य जनरल् आफिसर कमाण्डिंग्

(जीओसी) इति पदम् अलंकृतवान् । विभागस्य प्रभारं स्वीकृत्य सः आग्रहं कृतवान् यत् सैनिकाः परिचालन उत्कृष्टतां साधयन्तु, कस्याः अपि आकस्मिकतायाः कृते युद्धसज्जतां च निर्वाहयन्तु ।

क्रीडावार्ता

बैडमिण्टन-क्रीडायां पी.वी. सिन्धुः जापानदेशे कुमामोटो-मास्टर्स् इति प्रतियोगितायां महिलानां एकलपक्षस्य षोडश तमे चक्रे प्रविष्टवती।

विंशति-प्रतिविंशतिः क्रिकेट् स्पर्धायाः चतुस्पर्धा-मालिकायाम् दक्षिण-आफ्रिकादेशस्य सेंचूरियन् क्रीडांगने अद्य भारतम्, दक्षिण-आफ्रिकादलं विरुद्ध्य तृतीयचक्रं खेलिष्यति । इयं क्रिकेट् क्रीडा रात्रौ सार्ध-अष्टवादने प्रारप्स्यते ।

॥ इति वार्ताः ॥